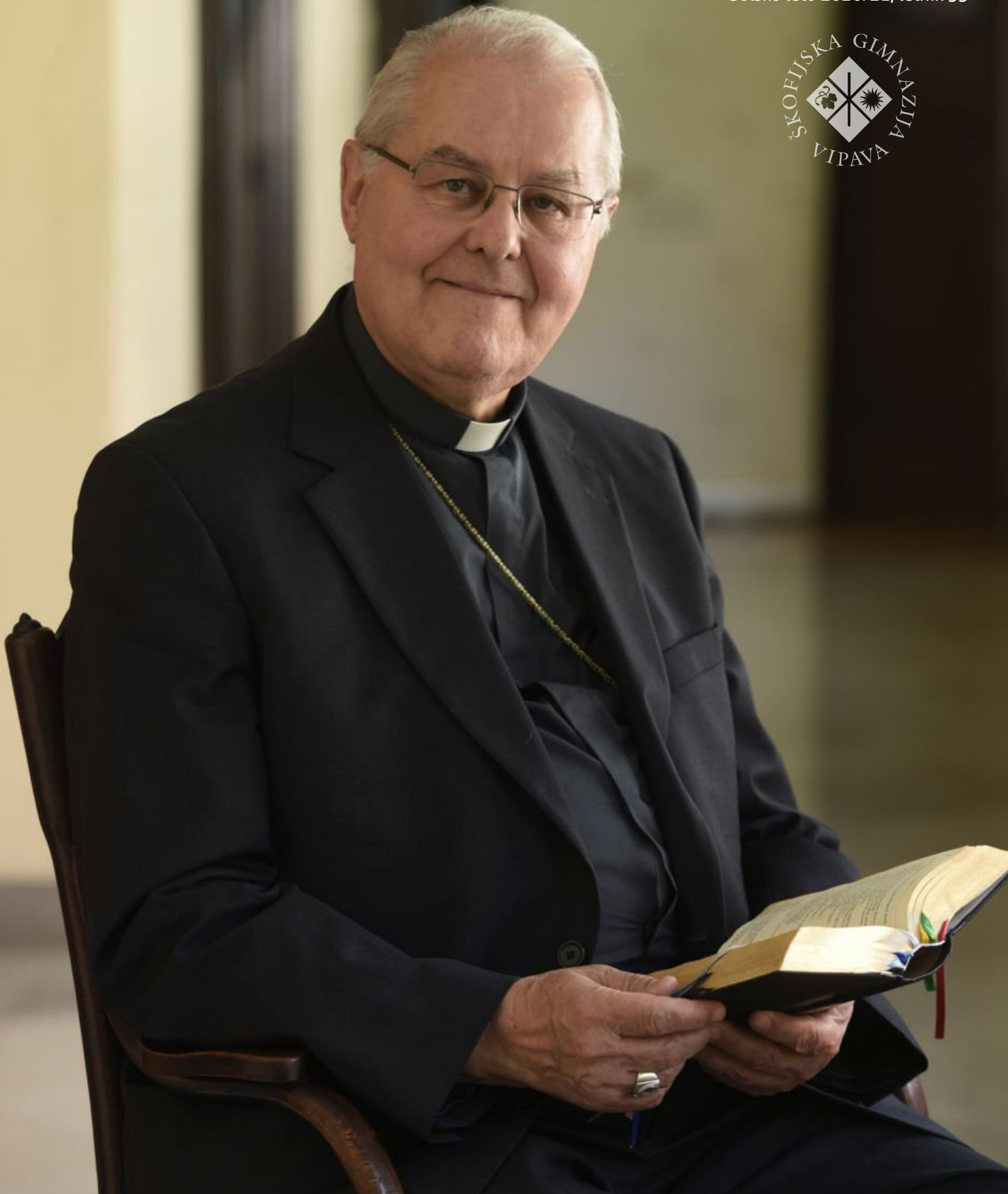

ISKRE

Posebna izdaja v spomin škofu Metodu Pirihu

Šolsko leto 2020/21, letnik 53

Ustanovitelj Škofijske gimnazije, dijaškega doma in duhovni oče

VELIK HVALA, GOSPOD ŠKOF METOD!

Dragi in spoštovani gospod škof Metod, k Nebeškemu očetu ste odšli točno 55 dni pred pretečenimi 30 leti, odkar ste 17. maja 1991 s sprejetim odlokom ustanovili Škofijsko gimnazijo Vipava. Tri leta kasneje pa ste ustanovili še Dijaški dom Škofijske gimnazije. V imenu vseh zaposlenih, ki smo šli skozi ti ustanovi, se vam zahvaljujem za pogum, ki ste ga pokazali z njihovo ustanovitvijo, zahvaljujem se vam za drznost in vztrajnost pri postavitvi novih prostorov gimnazije in prenovitvi prostorov Malega semenišča za potrebe dijaškega doma. Še bolj pa se vam zahvaljujem za skrb za te ustanove, za ljudi, ki so v njih delali ali še delamo, za spremljanje, spodbude, zanimanje in molitve.

Velik »Bog Ionaj« izrekam v imenu vseh mladih, ki so tudi po vaši zaslugi imeli možnost svoja viharna srednješolska leta preživeti v urejenem, s krščanskimi vrednotami prežetem okolju, deležni mnogih blagoslovov, tudi vaših. Velika množica primorske mladine, pa tudi od drugod.

Še ena veliko zahvalo vam izrekam g. škof za to, da ste se po upokojitvi naselili v vašem in našem dijaškem domu in s tem oplemenitili našo domsko skupnost.

Škofijska gimnazija Vipava in dijaški dom – teh ustanov in stavb ne boste nesli s seboj, gospod škof. Kar pa boste gotovo prinesli pred Nebeškega očeta, so vaše pozornosti, vaš trud in vaša prizadevanja, vaš odnos do vseh ljudi, vaše spoštovanje in vaša naravnost v dobro in pozitivno. Osebno se zahvaljujem za vsako pozornost, voščilo ob osebnem prazniku, zaposleni v dijaškem domu se vam zahvaljujemo za vse izrečene, vselej lepe besede. Za vsakega ste kaj našli. Ali pa ste s svojim značilnim nasmehom pomahali iz avtomobila, ko ste se peljali mimo.

V torek ste se, gospod škof, za stalno naselili v nebeškem dijaškem domu in tam slavite Njega, ki ste mu vse življenje zvesto služili in v katerega ste skladno s svojim škofovskim geslom tako zaupali. Verjamem, da se tam veselite in z nebeškimi sostanovalci blagoslavljate. Ko boste dvignili roke v blagoslov, jih, prosim, obrnite še proti vašim in našim ustanovam – Škofijski gimnaziji, Dijaškemu domu ŠGV in Malemu semenišču v Vipavi. Ustanove in mi, ki v njih delamo, se šolamo in vzgajamo, smo še kako potrebni blagoslova, mi pa vam v hvaležnosti obljubljam molitveni spomin.

Vladimir Anžel, ravnatelj
Škofijske gimnazije Vipava

ŠKOF METOD: OD LOKOVCA DO VIPAVE

Škof Metod ni bil običajen škof, ki bi se ob upokojitvi nastanil na nekem mirnem kraju in v miru preživel preostala leta. Ob upokojitvi je z veseljem predal posle svojemu nasledniku, se preselil med mlade v dijaški dom, bival med njimi, se z njimi družil, jih navduševal s svojo modrostjo in vozil avtomobil, primeren vipavskim "gasam" (ne svojemu stanu).

Gospod Metod se je rodil 9. maja 1936 pri Kačarjevih, v vasi Lokovec na Banjški planoti. V družini je bilo osem otrok: pet deklet in trije fantje. Rad se je pohecal, da so odraščali kot dve generaciji, pet se jih je namreč rodilo pred vojno, trije pa po njej. Poleg majhne kmetije je oče opravljal še delo pismonoše, tako da je številčna družina lažje preživela.

Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju, gimnazijo pa v malem semenišču v Pazinu in tam opravil tudi maturo. V ljubljansko bogoslovje je vstopil po maturi leta 1956 in se hkrati vpisal na Teološko fakulteto. V duhovnika je bil posvečen 29. junija 1963 in imenovan za kaplana v Solkanu. Od leta 1964 je opravljal delo tajnika pri škofu Janezu Jenku do leta 1974, ko je odšel na podiplomski študij v Rim; na Papeški teološki fakulteti Teresianium je leta 1976 magistriral iz duhovne teologije. Po vrnitvi v domovino je postal spiritual v bogoslovnem semenišču v Ljubljani, leta 1984 pa ga je škof Jenko imenoval za generalnega vikarja koprške škofije. Leta 1985 je postal škof pomočnik s pravico nasledstva in 16. aprila 1987 je kot škof od svojega predhodnika prevzel skrb za koprsko škofijo, ki jo je 23. junija 2012 predal svojemu nasledniku, škofu Juriju Bizjaku. Ta dan so ga tudi dijaki na zaključni prireditvi ob koncu šolskega leta simbolično s podpisom vpisnice za dijaški dom in preizkusom nekaterih spretnosti sprejeli v domsko skupnost.

Metod Pirih je svoje škofovsko poslanstvo opravljal polnih 25 let. V času njegovega škofovanja se je spremenil družbeni sistem in dobili smo samostojno državo. Bil je prisoten in dejaven, ko se je ustanovila škofijska Karitas (leta 1990), leto kasneje škofijska gimnazija v Vipavi, ki se ji je leta 1994 pridružil še dijaški dom v obnovljeni stavbi bivšega semenišča. Ob njegovi skrbi je nastal tudi prijazen dom za ostarele duhovnike v Šempetru pri Gorici.

Ostal je dejaven tudi po upokojitvi, tako je bil od leta 2013 do 2015 predsednik Slovenske Karitas, rad je pomagal v župnijah v okolici Vipave, birmoval in vodil več slovesnosti po vsej koprski škofiji. V času, ko ni bilo nadškofov v Ljubljani in Mariboru, je prevzel več obveznosti v okviru Slovenske škofovske konference in večkrat vodil tudi slovesnosti v ljubljanski nadškofiji. Z veseljem se je odzval na vabilo, da vodi duhovne vaje za sodelavce Karitasa, duhovnike, bogoslovce ali "navadne zemljane". Do duhovnikov je

bil zelo pozoren in jih je redno obiskoval, posebno še starejše in bolne, tako v bolnici, Pristanu ali duhovniškem domu v Šempetru.

S prijavo bivališča na matičnem uradu 20. julija 2012 se je tudi uradno preselil v prostore dijaškega doma, v katerem ga je čakalo skromno stanovanje že od leta 2001, ko so se končala obnovitvena dela semenišča za potrebe dijaškega doma.

V času počitnic, ko sem prihajala v dijaški dom in zaključevala preteklo šolsko leto ali pripravljala načrt za novo, se je iskreno razveselil še nekoga v hiši. Kot zelo družaben človek je bil rad v družbi in po vsakih počitnicah je z veseljem pričakoval, da se v hišo naseli živost mladih. Večkrat mi je povedal, da se v domu počuti, kot bi bil v družini. Vsako poletje je z nestrpnostjo pričakoval seznam novincev in se običajno že pred mano naučil vsa imena bodočih dijakov in dijakinj. Imel je veliko sposobnost pomnjenja imen in krajev, zato je znal povezati med seboj starše in otroke. Z dijaki je rad poklepetal, jim pokazal svoje iskreno zanimanje zanje in opazil koga, ki je bil zaskrbljen. Dijaki so ga vzeli za svojega, če je kje kaj zaškripalo in so vedeli, da škof lahko pomaga, so šli k njemu po nasvet za seminarsko, si izposodili kakšen slovar ali celo rekvizit za miklavževanje. Če je le mogel, jim ni odrekel pomoči. Z veseljem se je ude-

Škof Metod ob novi maši

leževal domskega dogajanja, saj so ga dijaki radi sprejeli medse. Večkrat je skupaj z njimi spremljal dogajanje preko televizije, tako tudi razglasitev papeža – sproti jim je razložil še celotni protokol umestitve.

Dijaki so mu pokazali svojo naklonjenost ob godu sv. Miklavža, saj se je sam "Miklavž", ki se je ponoči sprehajal z dekliške na fantovsko stran in obratno, vmes ustavil tudi pred škofovo sobo; pa s podoknico na predvečer praznovanja rojstnega dne ali pa z večjo udeležbo pri jutranji molitvi na njegov rojstni dan.

Škof Metod pa ni le našel v dijaškem domu svoj drugi dom, ampak je postal tudi krajan Vipave in občan občine Vipava. Težko si je predstavljati nekoga, ki je na položaju škofa, da s takim veseljem in žarom v očeh pokaže svojim sostanovalcem v dijaškem domu plaketo z nazivom častnega občana Vipave. Na podelitvi v Lanthierievem dvorcu 23. junija 2017 je dejal: »Hvaležen sem Občini Vipava, da je v delu, ki sem ga opravljal 25 let kot škof ordinarij koprške škofije, in zlasti v projektu Škofijske gimnazije Vipava prepoznala pomembnost te ustanove za Vipavo in širšo Primorsko!« S tem dejanjem je dvignil prepoznavnost kraja in razširil njegovo družbeno, kulturno in politično življenje.

Kot Vipavka sem ga imela večkrat možnost srečati pri maši in po maši, ko se je rad ustavil pred cerkvijo, pokramljal z domačini o njihovih težavah in počutju. Ko je v farni cerkvi v Vipavi zazvonil zvon ob slovesu pokojnika, sem vedno od njega dobila podobno vprašanje: »Ali veste kdo je umrl? Kdo je bil?« Vsakega pokojnika pa je šel, če je le bil v Vipavi, vedno tudi pokropit in se od njega poslovit. Zaradi te njegove iskrene pozornosti so ga Vipavci imeli zelo radi.

V času njegove boleznii so dijaki skupaj zanj molili v kapeli, mnogi pa tudi osebno. Na dan njegove smrti, 23. marca 2021, smo se zaradi epidemičnih omejitev zbrali po vzgojnih skupinah in zanj molili. Pokopan je v grobnici za glavnim oltarjem v cerkvi na Sveti Gori, kamor je večkrat rad odhajal v času bivanja v dijaškem domu. Kolikokrat je tja poromal, ve le "dežurna knjiga", v kateri je zapisano: Škof odhaja na Sveto Goro, škof gre na grad, škof gre maševat v Podnanos ... Bil je najbolj vesten stanovalec dijaškega doma, ki je vsakokrat povedal dežurnemu dijaku, kam gre in kdaj se vrne.

Škof Metod podpisuje »vpisnico« v dijaški dom

Ko se danes oziram na čas, ko smo strahoma pričakovali sobivanje s škofom, se mi zdi prav smešno, s kakšnimi skrbmi sem se ukvarjala, npr. koga naj namestim nad škofovo sobo, da ne bo preglasen, da ne bo preveč pozno pokonci ali pa da ne bo zjutraj prezgodaj vstajal in budil škofa, ki bo želel še malo počivati.

V vseh letih bivanja v dijaškem domu ni nikoli potožil nad živahnostjo fantov, ki so imeli sobe nad njim; pa vem, da so bili glasni, ko so v času za spanje iz sosednje sobe s cokli na nogah tekli v svojo sobo, ali ko so preverjali moč mišic na parketu v sobi. Škof pa nič, tudi če sem mu včasih rekla: »Sinoči so bili pa nemirni«, se je on le nasmehnil in rekel, da ni nič slišal.

Vsaka skupnost, v kateri biva starejši človek, je na nek način blagoslovljena. S starostjo sicer moči pešajo, vendar se na mlade prenašajo izkušnje in modrost. Škofova prisotnost med mladimi v dijaškem domu je bila pravi Božji blagoslov in dotik, velika Božja milost in tako se je razlivala na vse, ki smo bili v njegovi bližini. Nekateri drobci teh milosti smo zbrali v tej publikaciji.

Hvala, dragi g. Metod, tudi zaradi Vas bomo še raje poromali na Sveto Goro in obiskali kraj vašega zadnjega bivališča. Bodite naš priprošnjik. Amen!

Ivica Čermelj, pomočnica
ravnateljca za DD od leta 2000

Ob predstavitvi zbornika Janeza Zupeta

ZNAMENJE OČETA

Naj takoj povem, da bodo besede, ki jih izlivam na papir v tem sestavku izraz osebnega doživljanja škofa Metoda in da ni moj namen z njimi orisati bodisi življenjski lik, delo ali osebnost škofa Metoda. Za "format" osebnosti, kot je bil škof Metod, bi potrebovali vsaj en simpozij. Pa še po tem bi se verjetno našla kakšna iskra, drobtinica ali spomin, ki bi odstrla nov vidik priljubljenega škofa.

S škofom Metodom – danes lahko to zapišem – sem preživel trinajst milostnih let. Šest let tukaj v Vipavi, v dijaškem domu, in sedem let na škofiji v Kopru, ko me je prav on določil za voditelja pastoralne službe. Škof Metod je v tem času pokopal najprej mojega brata Branka, ki je bil redovnik, nazadnje pa še mamó. To je moj osebni vidik. Iz tega vidika je potrebno tudi razumeti tale zapis.

Kako sem doživljal škofa Metoda? Moj vtis ob

njem je bil vedno pozitiven. Predvsem sem ga cenil kot osebo, ki je bila vedno pozorna, čuteča in srčna. Iz tega so prihajale njegove vrline: prijaznost, dobrosrčnost in zlasti pozornost, ki jih do zadnje ure svojega diha ni nikdar odtegnil. Pozoren je skušal biti do vsakogar. Ker je imel izjemen dar pomnjenja obrazov, imen, glasu in barv ..., so mu ti darovi ob tem samo še dodatno služili. Ne spomnim se, da bi kdaj spregledal god ali rojstni dan vseh, ki smo skupaj živeli. Vedno je našel toplo besedo, da je izrazil svojo hvaležnost za to, da "smo". Škofa Metoda sem doživljal kot osebo, ki ni zamerila. Prišli so trenutki, ko so bila izpostavljena nasprotna stališča, včasih celo kakšen očitek. A nikdar nisem opazil, da bi kaj pogreval, "špikal" ali da bi skušal nad kom uveljaviti svojo moč (kot škof in predstojnik). Ko so bile stvari izrečene – so po navadi tam tudi končale.

In lahko tudi rečem, da sem škofa doživljal tudi kot izjemno darežljivo osebnost. Vedno je bil prip-

ravljen pomagati. Vedno se je zahvalil. Vedno je "povrnil" stroške, npr. za prevoz; vedno je za praznike želel nekaj podariti. Tudi brezdomci v Kopru so vedeli, kdo je škof Metod in da pri njem lahko najdejo vsaj majhno oporo.

Kaj se me je pri škofu Metodu še posebej dotaknilo? Ojej! Sedaj bi lahko pisal dneve ... Vendar se zaustavim samo pri nekaterih lastnostih. Bil je človek reda: spanje, vstajanje, hrana, rekreacija, molitev, maša, časopis ... Verjetno se je tega navzel od svojega predhodnika, škofa Jenka, a je bilo več kot očitno, da ima tudi sam rad urejenost. To je bilo vidno tudi pri njegovi ljubezni do lepe in urejene liturgije (maša in drugi obredi). Imel je neverjeten čut za lepo: za simboliko, za lepo besedo, petje, glasbo. Pa vse do tistih stvari, ob katerih sem se večkrat od srca nasmejal ... Ko je npr. prišel iz Rima po srečanju s papežem in znal povedati vse detajle – kako je bil papež oblečen, obut, kaj je jedel pri kosilu ... Bil je človek, ki je imel neverjeten dar opazovanja. Predvsem pa mi je veliko pomenilo, da ko je šlo za resne stvari, je znal poslušati in ni nikdar sodil ali govoril čez koga. Bil je mehkega srca, zato je tudi velikokrat trpel v sebi.

Ena stvar, ki sem jo pri škofu Metodu opazil kot včasih "motečo", je bila njegova neodločnost. Pri nekaterih stvareh je zelo kolebal in se kar ni hotel izjasniti. V takih trenutkih pa je znal zadevo prepuščati komu drugemu, da je o njej odločil in jo izpeljal. Želim povedati, da ni bil oseba, ki bi se za vsako ceno oklepala vloge "šefa".

Ob mojem prihodu v dijaški dom sem spoznal škofa še skozi drugačne oči. Bil je skorajda druga oseba. Malo pretiravam. A prej se mu je občasno poznalo, da mu je služba postala tudi že breme, sedaj pa se mi je zdel tako mladosten in poln energije. Mladi so ga pomladili in osvobodili! Iz časa najinega sobivanja tu v Vipavi mi zlasti prihajajo pred oči njegove ure molitve. Veliko je molil, vsak dan. Redno. Ob 6^h je že bil v kapeli, nekje okrog 10^h je molil rožni venec v kapeli ali na terasi za domom. Popoldne po 15^h si ga ponovno našel v kapeli. Ob tem lahko rečem: molil je za vse v domu in na šoli; molil je za dijake in zaposlene ki jih je поблиžje poznal, in – zelo se ga je dotaknilo, ko je izvedel, da je kdo bolan ali da je izgubil ljubljeno osebo. Vedno pa je pri jutranji molitvi molil še – izmenjaje – dve molitvi za starost (da bi znal sprejeti starost, nemoč, težo, spomine in da bi ohranil prožnost, vitalnost, odprtost do drugih ...).

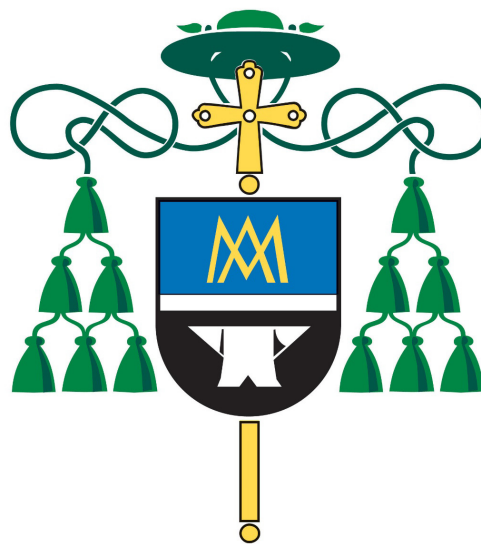
Nasmeh je bil tisti "zaščitni znak" škofa Metoda. Celo zadnje dneve, ko so moči pešale in je usihala njegova pozornost. Kar je skušal do zadnjega dati, je bil nasmeh. Govoriti ni zmožal več. Vsak, ki

je prišel na obisk, ali če je prišel telefonski klic ...; besed ni bilo več, nasmeh pa je ostal. Do zadnjega. Verjamem, da prav s takim vzdušjem nadaljuje sedaj, ko gleda iz večne perspektive!

Zaustavim se še pri škofovskem grbu in geslu. Ne bom razpredal. Samo pojasnim. Škof Metod je bil doma v Lokovcu (nad Čepovanom), kraj pa je bil poznan po kovaški obrti. Od tod v škofovem grbu kovaško nakovalo. Spomin na dom, zlasti pa na mamo! Nad nakovalom stoji Marijin monogram. Spomin na Božjo Mater in navezava na njegovo škofovsko geslo – Vate zaupam! In seveda spomin na Sveto Goro, Marijino romarsko pot, ki je postala tudi njegovo romarsko izhodišče za večnosti dan.

Zaključim z občutjem toplote, spoštovanja in hvaležnosti. Predvsem pa z občutjem, da nam je bil kot oče. Znamenje Očeta!

Ivan Likar, kaplan v DD od 2015

Grb škofa Metoda

Uvodna šolska maša za Škofijsko gimnazijo septembra 2020

ŠE ZADNIČ

Škof Metod se je pred devetimi leti preselil v dijaški dom, da bi tu živel mirna leta upokojitve. Bližina mladih in živahnost okolja sta bili blizu njegovi odprtosti in ju je v izredni volji do aktivnega življenja celo iskal. In potem je epidemija izpraznila hišo, hodniki so onemeli, škofu Metodu pa je bil naložen še križ bolezní.

Najini stiki so postali bolj intenzivni, začel sem se večkrat ustavljati ob njem, hvaležno sva sprejela novo obednico in družbo v vrhpoljskem župnišču. Prinašal sem mu dijaške in šolske novice. Poslušal sem ga, večkrat bolj raztreseno, a bližina je obema dobro dela.

Lanskega maja je svoj rojstni dan popraznoval le toliko, kolikor se je smelo, s podoknico in bratskim razgovorom z dekanijскими duhovniki. »Najbrž je zadnje,« se je na voščilo 'na mnogaja blagaja ljeta' odzval škof Metod. Poletje in jesen sta mu prinesla še mnogo srečanj, pridig, birmovanj, voženj po bližnji in daljni okolici. Tudi domsko življenje je v valovih prišlo nazaj. A bilo je namenjeno, da se stvari res iztečejo pred naslednjim rojstnim dnevom.

Ko je v zadnjem mesecu škofova bolezen ponovno udarila na dan, sem tudi sam začel s štetjem »še zadnjič«. Še zadnjič sva poromala na Sveto Goro, tako kot je to večkrat naredil, na skrivaj. Medtem ko mi je kazal proti domačemu Lokovcu, je še zadnjič v roki podržal kepo snega, ki je od pomladnega sneženja obležal v senci

bazilike. Nato smo ga spremljali na domskih hodnikih, ko je čez noč še do nedavna nepotrebno palico zamenjal za hojco. Tolikokrat prehojeni hodniki, dostikrat z rožnim vencem, so sedaj zanj postali neskončno dolgi in utrujajoči. Na dan svetega Jožefa sva jih še zadnjič prehodila. Kasneje ni več mogel iz stanovanja in je vsak opravek postal zadnji. Še zadnja maša, ki jo je maševal, še zadnji telefonski klic, ki ga je prejel, še zadnje pismo, ki ga je hotel poslati. Še zadnji zoom, na katerem je duhovnikom priporočil povezanost. No, bil je še tisti zadnji zoom, ko smo ob njegovi bolniški postelji s tretjeletniki pisali test. In potem je bil še večer, ko so nekdanji dijaki prišli zapet pesem »Angelček, varuh moj«. Zvočnik telefona je ob prepreki zaprtega okna prenesel melodijo slovesa vseh mladih, ki so v teh letih s škofom Metodom spletli vezi, kot jih lahko le odprti mladi ljudje in duhovni star človek. Naslednji dan je, ob veliki skrbi vseh zaposlenih v dijaškem domu in molitvi mnogih, škof Metod še zadnjič vdihnil za zemeljsko življenje in izdihnil, ko je v dar prejel nebeško življenje.

Neko podobnost tega zadnjega časa vidim. Zadnje leto je utihnil dijaški dom in škof Metod se je moral privaditi samoti, ki ni bila blizu njegovi družabni naravi. Na podoben način je tudi sam utihnil v zadnjih dneh. Ni postal nedružaben, le vprašanja so postala večja in odgovori vse bližje. Predal se jim je, sprejel Očetovo voljo.

Primož Erjavec, kaplan ŠGV

KOT OČE, KOT BRAT

Škof Metod me je posvetil v duhovnika, zato sva imela prijeten odnos. Tak, kot ga imata oče in sin. Morda naj bi bilo tako v teoriji med vsakim škofom in duhovnikom, pa vendarle ni. Vedno sem čutil, da me ima precej rad, za moje posvečenje si je šel – kot bi šel na poroko svojega sina – kupit novi mašni plašč, vesel kot otrok mi ga je razkazoval in se iskreno veselil z menoj. Cenil je moje mnenje, a mi je vendarle za kaplana v Vipavo in dijaški dom odločil kar sam od sebe, odločno, kot le kaj, z zaupanjem, da bom tam zmogel in znal narediti nekaj dobrega, z zaupanjem nekoga, ki verjame tudi v moč tvojih napak. Morda sem se zato že od nekdanj v njegovi družbi počutil domače; očetovsko me je varoval in se pogovarjal z mano, zato sem malce negotovo pristopil do njega, ko je prišel v dijaški dom, kjer sva kar naenkrat morala postati nekaj drugega, nekakšna sodelavca. Pa sva postala več, prijatelj, bi rekel.

Kdo drug kot prijatelj bi se hudomušno nasmehnil, ko je gledal moje poskuse, kako narediti večerno katehezo bolj plastično? Kdo drug bi se z menoj ustavil pred sončnim zahodom? Kdo bi se, kot da je to nekaj najbolj naravnega, ustavil pri mizi, morda celo sedel k tebi in te pospremil, da ne ješ sam? In – ja, kdo bi ti iz hladilnika kradel sir in jogurte in se potem, zaloten v dejanju, na ves glas zarežal? Domače je bilo z njim, kot da je od nekdanj tam, kot da je sosed, ki mu je tudi dijaška neugnanost postala že tako vsakdanja kakor šumenje Vipave pod oknom ... In naravno, kot pod drevesom, sem lahko počil v njegovi senci, nad mano so ščebetale ptice in veter je pel v krošnji ...

Zato ne vem, kdo je bil pravzaprav Metod, morda »oče«, »prijatelj«, »sodelavec«, »sostanovalec«? Morda pa je sam želel postati prav to, kar mi je postal v tišini tistega mirnega pomladnega dne, ko je odšel. Rekel sem mu »moj dragi brat«.

Marko Rijavec, kaplan v DD od 2010 do 2015

Ob 25-letnici obnove dijaškega doma

SREDA 5. POSTNEGA TEDNA: REKVIEM ZA + ŠKOFOM METODOM

(Dan 3,14-20.91-92.95; DanD 3,52-56; Jn 8,31-42)

Bogoslovno semenišče Ljubljana, 24. 3. 2021

»Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umre, ostane sámo; če pa umre, obrodi obilo sadu« (Jn 12, 24). Besede iz nedeljskega evangelija me spremljajo zadnjih nekaj dni, ko sem se – po Božji milosti – osebno pa tudi v srcu poslavljaj od ljubljene škofa Metoda. Še sedaj težko verjamem, da je že odšel, ko pa je bil še pred tednom dni tako vitalen in pogumen. Komaj se zavedam velike milosti, da sem ga lahko spremljal v zadnjih mesecih in zadnjih nekaj dnevih, prav do konca.

Škofa Metoda sem srečeval že v otroških letih. Ne spomnim se, kdaj je bilo prvič, morda leta 2006, ko je birmoval v domači župniji. Spomnim se njegovega prihoda in njegove prijaznosti, ko je nama z ministranskim kolegom ponudil bele rokavice, da bi držala njegovo mitro in pastoral. Nekajkrat sem ga srečal, ko sem obiskoval očeta Franca Boleta v Kopru. Po vsej verjetnosti me je prav oče Franc, ki je bil prej duhovni pomočnik v domači župniji, predstavil škofu Metodu kot »svojega ministranta«.

Dobro se spominjam svoje birme. Škof Metod

nam je v pridigi položil na srce, naj se ne bojimo biti kristjani v današnjem svetu, tudi za ceno nerazumevanja ali celo preganjanja. Še posebej pa me je prevzelo njegovo povabilo, naj se ne ustrašimo, če bi v sebi začutili duhovniški poklic, ampak naj nanj velikodušno odgovorimo. Že kakšen teden po birmi sem poklical očeta Franca Boleta in ga prosil, ali bi me lahko peljal do škofa Metoda, da se mu zahvalim za zakrament birme in nagovarjajoče besede. In res se je to zgodilo nekega večera, ko me je oče Franc iz svoje pisarne na uredništvu Ognjišča, ki je v prizidku koprškega škofijskega doma, pospremil do škofa Metoda. Sprejel me je z velikim veseljem in me celo poklical po imenu, ki si ga je očitno zapomnil. Izročil sem mu nekaj spominskih fotografij in mu povedal, da me je njegova pridiga zelo nagovorila, še posebej, ker razmišljam o duhovniškem poklicu. Ganjen in vesel me je spodbudil, naj v sebi ta klic gojim in z njim rastem. Povabil me je, da ga lahko še kdaj obiščem.

Komaj sem zaključil prvi letnik srednje šole, že je bila v Kopru umestitev novega škofa Jurija, ki sem se je udeležil skupaj z nekaterimi drugimi dijaki. Na predvečer umestitve, na prireditvi ob koncu šolskega leta, smo varovanci vipavskega dijaškega doma škofa Metoda simbolično sprejeli medse za »domca«, saj smo vedeli, da se bo po upokojitvi preselil v dijaški dom. Ko se je še isto poletje vselil v svoje skromno stanovanje znotraj dijaškega doma, sem

sem imel sprva pomisleke, kako bo škof na pragu osmega križa lahko prebival med živahnimi in razigranimi dijaki. Ali ga ne bo motil živžav na hodnikih, pa oglašanje zvonca na slavno Vivaldijevo melodijo, pa popoldanska obvestila iz recepcije ... A sem se zmotil, saj je škof v pokoju in prav med mladostnim vrvežem na novo zaživel. Naslednja tri leta sem ga tako dnevno srečeval na hodnikih, v skupnih prostorih in obednici dijaškega doma. Večkrat se je pošalil, da nam je dijakom skoraj v vsem enak: drži se istega dnevnega reda, z nami prihaja k molitvam v kapelo, obeduje, se z nami srečuje pri sv. maši. Pristavil sem mu, da mu manjka le še šolska torba in da gre z nami k pouku. In svojo »dijaško izkaznico« je kmalu dopolnil z mojim dodatkom. Rad je opazoval dijake, našo mladostniško razgibanost in iznajdljivo domiselnost. Ne le opazoval, vsakega dijaka in dijakinjo je poznal po imenu, vedel je, od kod prihaja, nekatere je celo »povezal« z njihovimi starši ali starimi starši. Kdaj je celo vzgojitelje spravil v zagato, ko se je ob vsakoletnih prihodih novih generacij prej naučil njihovih imen kakor oni. Vrata njegovega stanovanja so bila vedno odprta in vsak dijak se je pri njem lahko počutil domačega in sprejetega.

Sam sem ob večernih urah, pred ali po skupni molitvi, rad zahajal k njemu. Veliko sva se pogovarjala o najrazličnejših stvareh. Nikoli ne bom pozabil, s kakšno ljubeznijo in pozornostjo mi je pripovedoval o naši škofiji in njenih značilnostih, o župnijah, živih in pokojnih duhovnikih. Nikoli ni o ljudeh govoril slabo, ampak le dobro. Hitro sem spoznal, da sedim pred človekom, ki ima našo škofijo »v mezincu«. Poznal je vse cerkve, od največjih župnijskih in romarskih do najmanjših in najzakotnejših podružnic; natančno je vedel, komu so posvečene. Poznal je duhovnike, pa tudi njihove družine in z njimi ostajal v nenehnem stiku. Vsakemu je ob rojstnem dnevu ali godu z vso pozornostjo voščil z razglednico, s telefonskim klicem ali po e-pošti. Pa ni poznal le naših (koprskih) duhovnikov in župnij, ampak še številne druge širom Slovenije. Zaupal mi je, da je še kot spirital obiskoval njihove župnije in družine. Vedno znova sem ob njem zaznaval tudi veliko bolečino, ki jo je doživljal ob izstopih duhovnikov. Kljub temu da ga je to nenehno pretresalo, pa je z njimi ohranjal očetovski stik, celo z njihovimi novimi družinami in otroki.

Pri njem sem se vedno počutil sprejetega in dobrodošlega, počutil sem se kot sin ob svojem očetu, ali vnuk ob svojem *nonotu*. Zato sem si ga upal veliko stvari vprašati, tudi osebnih ali takih, ki so pretresale moje mladostno srce: od mladostniške zaljubljenosti, prijetnih ali neprijetnih odnosov, dvomov na poti vere pa do bolečih dilem ob spoznavanju grešne in temne plati Cerkve. Spraševal sem ga o lepih in težkih straneh duhovniškega poslanstva, saj sem vedel, da imam pred seboj izkušenega spiritala. Najraje

sem ga spraševal tako, da mi je odgovarjal prek svojega življenja in doživljanja duhovniške službe. Vedno bolj sem zaznaval, da ga je duhovništvo do globin napolnjevalo in osrečevalo, da se je resnično zavedal Jezusovih besed, da pri delu za Božje kraljestvo »nismo več služabniki, ampak prijatelji« (Jn 15,15). Ob njem sem izkušal moč in resničnost besed, ki si jih je izbral za škofovsko vodilo, »Vate zaupam«, saj je vedno zaupal Božji volji in se ji izročal.

Z veliko pozornostjo, občutkom za lepoto in svetost je oblikoval bogoslužja. Z vso ljubeznijo in zbranostjo, vedno pripravljen, je pristopal k mašni daritvi, pa naj je obhajal še tako slovesno mašo ali preprosto delavniško mašo v kapeli. Zgodaj zjutraj smo ga lahko videli v kapeli dijaškega doma pri tihi molitvi brevirja in dnevni meditaciji. Z (diakonom) Boštjanom sva se mu kot srednješolca pri jutranji molitvi rada pridružila. Škof Metod je prav tako skrbno pripravljal svoje nagovore za dijake v domski kapeli, pa pridige za birmovanja in druge priložnosti. Brž ko so ga duhovniki naprosili za obhajanje kakšne slovesnosti, pa četudi je bilo do takrat še par mesecev ali celo pol leta, je kar se da hitro, z vso skrbnostjo in natančnostjo pripravil pridigo. Prav tako se je pripravljaj na številne duhovne vaje in obnove, ki jih je imel za razne redovne skupnosti, duhovnike, bogoslovce in pripravnike na diakonat. Vse to priča, da je bil človek reda in discipline, natančen in resnicoljuben. Vedno je v srečevanju in pogovorih z ljudmi iskal dialog, zelo je pazil, da ne bi koga užalil, saj bi to kasneje bolelo tudi njega. Njegova značilna rahločutnost in izredna empatija do človeka mu nista dovoljevali, da bi koga prizadel.

Tudi po maturi, ko sem vstopil v bogoslovno sementišče, me je še naprej z zanimanjem spremljal. Čeprav ga nisem videval vsak dan, pa se mi zdi, da sva si bila še bolj blizu. Če ne večkrat, sva se vsaj enkrat na mesec slišala po telefonu. Rad je prihajal v bogoslovje in prespal v sobi za goste, če so imeli škofje zasedanja in konference ali druga srečanja v prestolnici. Konec leta 2019 je v ljubljanskem Kliničnem centru prestal operacijo, bolezen pa se je kljub temu širila. Utrujenega in izmučenega sem ga obiskal v bolnici. Kasneje si je opomogel in kljub epidemiji s polno žlico zajemal življenje naprej. Kot dolgoletni in izkušeni voditelj duhovnih vaj je lani junija za nas diakone pred posvečenjem opravil duhovne vaje na Sveti Gori. Njegovo glavno sporočilo je bilo, naj služimo Gospodu z veseljem (Ps 100,2) in da sta bolj kot vsi pastoralni uspehi pomembna edinost in razumevanje med brati duhovniki. Še v času, ko smo bili v bogoslovju zaradi koronavirusa v karanteni, mi je pisal po e-pošti in spraševal, kako je pri nas in ali bolezen prestajamo brez hujših posledic.

Po Božji previdnosti sem se v tem akademskem in pastoralnem letu lahko s škofom Metodom ponovno večkrat srečeval, saj sem bil kot diakon pos-

lan na Vipavsko. Zelo se je razveselil mojega prihoda v osrčje naše škofije. Ponovno sem ga obiskoval doma, nekajkrat je prišel tudi na nedeljsko kosilo v župnijo Budanje, kjer delujem kot diakon. Tako je bilo tudi prejšnjo nedeljo (14. marca 2021), potem ko je nekaj dni preživel v bolnici zaradi slabega počutja. Pripeljal ga je šolski kaplan Primož Erjavec. To nedeljo pa je že bil drugačen, utrujen, plah in slaboten. Ustrezala mu je sprememba, kosilo mu je teknilo, saj je po dolgem času pojedel več kot običajno. Skupaj smo nazdravili ob mojem rojstnem dnevu in zagovoru magistrske naloge. Ko je po kosilu s palico počasi odhajal, sem zaslutil, da ne bo več vse tako, kot je bilo doslej, vendar si nisem drznil pomisliti, da bi utegnilo biti to skupno nedeljsko kosilo zadnje. V tednu, ki je sledil, je zelo opešal, tako da sva mu v nedeljo (21. marca) z župnikom Andrejem peljala kosilo na dom. K njemu je prišla najmlajša sestra, Aleksandra, in bila ob njem v družbi šolskih duhovnikov Primoža in Ivana do včerajšnjega dne. Z (bogoslavecem) Melom sva se v nedeljo pred odhodom v Ljubljano ustavila pri njem in ob njegovi bolniški postelji skupaj z njim molila ter prejela blagoslov. Ob tem sem doživel blagoslov očeta, ki resnično ljubi svoje sinove, in blagoslov sina, ki se je v vsem zupanju izročil v roke Očeta.

Dragi škof Metod, hvala za vse in spočijte si v Očetovem naročju!

*Beati mortui, qui in Domino moriuntur.
Amodo iam dicit Spiritus, ut requiescant
a laboribus suis; opera enim illorum
sequuntur illos.*

*– Blagor mrtvim, ki odslej umirajo v
Gospodu! Da, govori Duh, odpočijejo naj
se od svojih naporov; kajti njihova dela
gredo z njimi.*

(Raz 14,13)

Tilen Kocjančič, v DD od 2011 do 2015

Pečat vsakemu zaposlenemu v dijaškem domu

BILI SMO SPREJETI

Preden je g. Metod prišel v dijaški dom, je bil med nami prisoten strah in veliko vprašanj: kakšen je, bomo dovolj dobri, mu bo všeč ...?

Sčasoma smo se privadili drug na drugega in presenečeni smo bili nad njim. Občudovali in spremljali smo ga, bil je del nas. Najlepši trenutki z njim so bila počitniška skupna kosila. Začela so se z molitvijo in blagoslovom. Veliko smo se pogovarjali, predebatirali različne teme. Vesel nam je pripovedoval o svojem življenju, otroštvu, vojaščini, bogoslovju, duhovniškem in škofovskem službovanju, o doživljanjih, hrani, ljudeh in njihovih običajih. Smejali smo se njegovim šalam, poslušali njegove nasvete. Tudi potožili smo se mu, pa je rekel: »Vsak problem rešite sproti, in to s pogovorom, veliko se pogovarjajte, vsak problem je rešljiv.« Kamorkoli je šel, nam ni nikoli pozabil napisati kartice s »pozdravi v štab« in prinesiti spominka. V njegovih besedah ni bilo obrekovanja. Obed smo vedno zaključili z molitvijo in zahvalo za vse dobre.

Ni bilo dneva, da nas ne bi pozdravil. Ob dvigalu je dvignil roko visoko v zrak, da smo ga videli s hodnika v kuhinjo, stisnil je roko v pest in nam požugal v smislu: bodite močni, naj vam gre delo dobro od rok. Proti koncu njegovih dni je roko nadomestila njegova palica. Ob vsakem našem godu, rojstnem dnevu nam je pred delilno linijo zapel Vse najboljše, nam prinesel priboljšek. S svojim glasom nas je spomnil, da se je treba življenje veseliti in kako pomemben je vsak človek. Velikokrat nas je spraševal, kako pripravimo kakšno hrano, kaj delamo: »Kaj pacate?«

Rad je imel red. Za uro obrokov nas je vedno, preden je imel obveznosti, poklical po telefonu ali pa s čitljivo, lepo pisavo napisal listek z vsemi podrobnostmi. Skrbno se je zadnje obdobje držal sladkorne diete do zadnjega dne. S tem nam je pokazal ljubezen in spoštljiv odnos do sebe in drugih ter kljub bolezni ostal optimist. Povezal nas je med sabo in ob njem smo se počutili sprejeti.

Tako povezani smo se na lep sobotni dan, na trideseti dan njegove smrti, odpeljali skupaj z gospodom Primožem in gospodom Ivanom na Sveto Goro. Obiskali smo ga na njegovem zadnjem domu in se od njega poslovili s sveto mašo in druženjem.

HVALA Vam za vse to, gospod škof Metod!

Kolektiv kuhinje dijaškega doma

Praznovanje 80-letnice v dijaškem domu

ZAHVALIL SE JE »BOGLONAJ«

Moj spomin na prvo srečanje gospoda škofa Metoda Piriha seže v otroška leta v moji rodni fari Kamnje. Gospod Metod je bil tajnik škofa Janeza Jenka. Dobili smo nove zvonove in škof Jenko jih je posvetil. Pela sem v otroškem zboru in postavili so nas prav blizu dogodka. Takrat sem videla gospoda Metoda v svojih otroških očeh kot zelo resnega in zbranega. Kdo bi si takrat mislil, da bo duhovnik poleg škofa postal tudi sam škof in bom jaz celo nekoč skrbela za njegova oblačila! Kasneje je gospod Metod kot škof mojim hčerkam podelil zakrament svete birme.

V začetku poletja 2012 sem začela poleg dela čistilke opravljati še delo v pralnici. Malo me je skrbelo, ker sem vedela, da je v to delo vključeno tudi pranje oblačil duhovnikom, še posebej mašniška oblačila, albe, prti in prtički. A počasi sem tudi to osvojila. Čez nekaj mesecev se je gospod Metod preselil v dijaški dom Škofijske gimnazije Vipava. Zelo smo ga bili veseli. Imeti med nami škofa je za nas bilo nekaj velikega in posebnega. Slutila sem, da bo najbrž v moje delo vključeno tudi pranje njegovih oblačil. To me je še bolj skrbelo – ali bom zmogla in prav opravila delo za tako pomembnega človeka – njegova oblačila so še bolj posebna?! A strah je bil odveč. Kmalu sem spoznala, da je gospod škof Metod preprost, skrben in zelo redoljuben. Po dogovoru je prinašal v modrem škafu perilo v pranje vsak ponedeljek. Tudi zadnji ponedeljek njegovega življenja ga skrbelo, ali sem dobila perilo. Oblačila v škafu so bila vedno lepo položena, na vrhu je bila zložena včasih alba, včasih tudi bele rokavice ali ogrinjali za strežnike, ki jih je potreboval pri slovesnih mašah po župnijah. Prav posebno lepo mi je bilo, ko sem mu lahko malo počistila talar. Spominjam se, da mi je prinesel tudi mitro, ki jo je potreboval prav za birmo. Kmalu sem ugotovila, da si sam šiva oznake na obleke, tudi na nogavice. Nikoli ni prinesel kosa oblačila brez imena, vse je bilo označeno. Mislim, da je tudi srajcam sam zašil gumb, saj ni nikoli nobeden manjkal. Redno je odnašal oprano perilo. Če je alba visela še na obešalniku in jo je nameraval vzeti s seboj na pot, jo je kar sam zložil, in to zelo spretno in prav na majhno. Gospod škof je bil rad lepo urejen. Spominjam se, ko je praznoval zlato mašo: z velikim veseljem je prinesel v pralnico pokazat nov plašč in mitro. Plašč sem mu malo polikala.

Včasih sem mu ponudila pomoč, da mu nesem škaf do stanovanja, a je odklonil. Le zadnje mesece, ko se ni počutil dobro, je pristal. Vedno se je za vse zahvalil z besedo *boglonaj*.

Tudi ko sva s sodelavko čistili stanovanje, je imel red, nikoli zamazano, vedno pospravljeno, še posebej svojo posteljo. Tako urejene postelje, ki si jo nekdo sam pospravlja, nisem še videla. Le enkrat samkrat v tem

času, ko je živel med nami, naju je s kolegico čistilko prosil, da bi jo pogrnili, ker je bil odsoten in je rjuhe dal v pranje. A sva imeli težave, ker mu je nisva znali tako natančno in lepo postlati kot on, zato sva jo kar po svoje.

Ko je bil odsoten in se je vrnil domov, ga je zanimalo, kaj se je novega med tem časom zgodilo v Vipavi, glede na to, da sem tukaj doma. Rad je z nami delil, kako je bilo na raznih srečanjih in obveznostih. Povedal nam je svoje vtise in doživetja. Iz raznih romanj in potovanj nam je prinesel spominke in rožne vence. Od njega jih imam kar nekaj. Vedno se je z nami rad pogovarjal. Lepo ga je bilo poslušati, bil je zanimiv. Zanimale so ga tudi prav vsakdanje stvari, na primer, kdo tega dne pri nas doma kuha in kaj bo dobrega za jesti. Večkrat je maševal v župnijski cerkvi v Vipavi, to je bil za nas krajane poseben privilegij. Če je umrl kdo od Vipavcev, ga je šel kropit, tako spoštljiv je bil do živih in mrtvih. Poznal je priimke in od kod izvirajo.

Gospod škof Metod je vedel za vse nas zaposlene, kdaj imamo rojstni dan in kdaj godujemo. Takrat nam je prišel voščiti in sicer tako, da nam je zapel: »Vse najboljše za te!« Mislim, da sem bila letos zadnja, ki ji je zapel za rojstni dan, in to le tri tedne pred svojo smrtjo. Njegov glas, ki mi je zadnjič pel za rojstni dan, mi je tako svet in ga ne bom pozabila. Za god sv. Jožefa je bil že zelo bolan. Težko je hodil, ker so mu moči pešale. Kljub temu mi je preko sodelavke Gabrijele poslal darilo za god. Gospod škof Metod je imel vedno skrb in hvaležnost za vse nas zaposlene, do zadnjega diha.

Boglonaj, gospod škof Metod za vse, kar sem lepega doživela, se naučila in spoznala v času vašega bivanja v domu. Zelo vas pogrešamo – v dijaškem domu, v župniji in škofiji. Naj vam bo Bog, ki ste mu bili tako zvesto predani, bogat plačnik.

Jožica Gostiša, čistilka v DD od 2009 in perica od 2012

NIKOLI NI POZABIL NA NAŠE OSEBNE PRAZNIKE

Dobro leto in pol sem imela to čast, da sem lahko čistila škofovo stanovanje. Vedno se je znal lepo zahvaliti z besedami: »Hvala, hvala, vse se sveti.«

Ponavadi sva z Jožico to postorili skupaj, ko je bil škof odsoten. Zadnje čiščenje pa ni bilo tako. To je bilo hkrati tudi zadnje najino srečanje, med katerim sva še lahko spregovorila par besed.

Bilo je jutro, praznik sv. Jožefa. Gospod škof je ravno prišel od zajtrka. Vprašal me je po godovnici Jožici in mi izročil darilce zanj. (Nikoli ni pozabil na naše osebne praznike.) Bil pa je zelo utrujen, zato je sedel v svoj počivalnik in zadremal. Takrat sem že pričela z delom in poskušala prav potihoma vse narediti. Čez nekaj časa pa se gospod škof oglasi in reče: »Kot bi hodil kakšen angel. Tako tiho znate hoditi tu okrog mene.« Malo sem se posmejala in rekla, da se trudim, ker ga nočem preveč motiti. Škof pa: »Ooo, prav nič me ne motite, hvala hvala.«

Ko sem postorila vse potrebno, sem mu nalila skodelico čaja in se od njega poslovila.

Gabrijela Sluga, čistilka v DD od 2019 naprej

LEPO JE Z NJIM TUDI TAM, KJER POČIVA

Ko sem prišla delat iz šole v dijaški dom, decembra 2015, kot čistilka, sem čistila tudi stanovanje gospoda škofa Metoda. Malo me je bilo strah, a ne dolgo. Izkazalo se je, da je zelo hvaležen in dober človek, imel pa je tudi izreden občutek za lepoto, znal se je urediti.

Ko je šel na kakšno romanje ali na duhovne vaje, se je vedno spomnil tudi na nas, zaposlene, tako z molitvijo kot s kakšno drobno pozornostjo. Bil je tudi zelo duhovit, tudi ko ga je že prizadela bolezen in je hodil s palico. Takrat je bilo pa tako: »Irma, sem skrtil palčko, da me ne bodo videli obiski, sicer bodo rekli, da sem star in polomljen ...« Pa še veliko takih dogodkov je bilo. Ne da se vsega opisati, ostali pa so res lepi spomini.

Kjer je bil g. škof Metod,
je bilo vedno lepo.
Lepo je bilo z njim
v dijaškem domu.
Lepo je bilo z njim
na romanjih in srečanjih.
Lepo je bilo z njim
pri svetih mašah.
Lepo je tudi sedaj tam,
kjer počiva na Sveti Gori.

Irma Kobal, čistilka v DD od 2015 do 2019

V očeh in srcih dijakov

Sprejem v skupnost dijaškega doma

SPREJELI SMO GA V DIJAŠKI DOM ...

Preteklo je kar nekaj let, odkar sem bil dijak Škofijske gimnazije Vipava in stanovalec dijaškega doma v Vipavi, a še vedno imam v lepem spominu, ko je med nas dijake v dijaškem domu prišel stanovat gospod škof Metod Pirih.

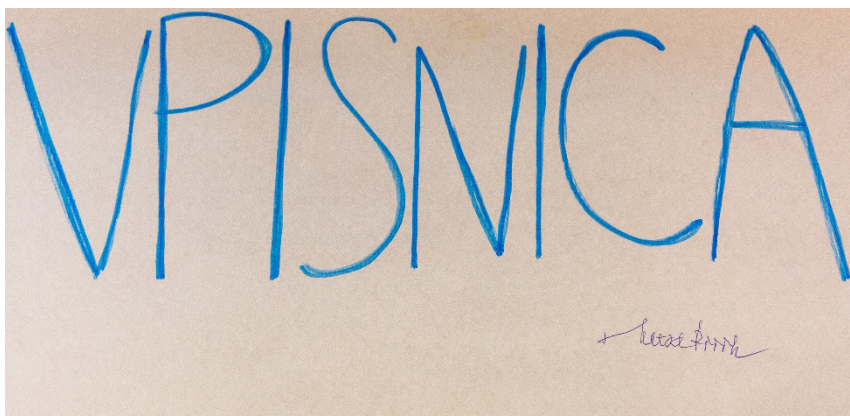
Dijaki smo bili navajeni, da smo novim stanovalcem dijaškega doma pripravili sprejem oz. "krst" ob prihodu v dijaški dom, zato smo hoteli nekaj podobnega pripraviti tudi upokojenemu škofu Metodu. Želeli smo narediti nekaj navihanega, mladostnega in humornega, a obenem spoštljivega. V telovadnici gimnazije, ko nas je gospod Metod vse pozdravil, smo ga tudi mi pozdravili in ga presenetili z dejstvom, da ne bo mogel kar tako enostavno postati del dijaškega doma, zato smo mu pripravili preizkušnjo. "Krst" je potekal tako, da je moral metati žogo v zaboj in odgovarjati na težka vprašanja, kot npr.: Koliko korakov je od Škofijske gimnazije do dijaškega doma, kako se imenujejo kuharice, katera melodija je v zvonjenju v dijaškem domu ipd. Dijaki smo se ob tem zabavali, g. škof pa tudi, in lepo je bilo videti, da se je res trudil in vzel v pravi meri zares in za šalo naš sprejem.

V dijaškem domu je gospod Metod stanoval v svojem stanovanju pod fantovskim delom doma. Bil je tako zelo blizu vsem nam. Lepo mi ostaja v spominu, kako se je, med tem ko je odhajal v svoje stanovanje ali prihajal iz njega, velikokrat ustavil v prehodnem delu, večnamenskem prostoru, in nas vedno lepo pozdravil, vprašal, kako smo, in včasih malo poklepetal z nami.

Rad je maševal za nas dijake v kapeli dijaškega doma. Včasih se je udeležil tudi katere od naših pobud in aktivnosti, kot je bilo npr. prebiranje poezije ob čaju.

Lepo je bilo vedeti, da se zanima za nas, in sedaj vem, da nas je imel tudi na tak način rad, kakor stari oče. Prepričan sem, da nas je vse spremljal z molitvijo, da bi se pridno učili in uspešno opravljali spraševanja in teste.

Domen Rabak, v DD od 2010 do 2014

STRPEN IN RAZUMEVAJOČ

Od drugega letnika naprej sem v dijaškem domu nosil (črne) cokle namesto klasičnih copat. Za cokle vemo, da so zelo glasni med hojo in se jih sliši tudi skozi tla v spodnji prostor.

V času ponavljanja drugega letnika sem se preselil iz sobe 205 v 203 (z Janom Križničem in Domnom Rabakom). Soba 203 pa je neposredno nad sobo g. škofa Metoda 😊. Moram priznati, da me je presenetilo, kako strpen in razumevajoč je bil g. škof do mene, saj mi je dovolil, da sem mu cele dneve s cokli "hodil po glavi".

Klemen Cotič, v DD od leta 2009 do 2014

DOBRI PASTIR POZNA SVOJE OVCE IN ONE POZNAJO NJEGA (prim. Jn 10,14)

Rajni škof Metod je iz dneva v dan živel priliko o Dobrem pastirju. Ko je junija 2012 prišel živeti v vipavski dijaški dom, smo ga takratni dijaki sprejeli medse. Od tistega dne so se med nami spletle pristne prijateljske vezi. Ko si škofa Metoda srečal na hodniku dijaškega doma ali Škofijske gimnazije, na vipavskih ulicah, pri bogoslužjih v Vipavi, Logu, stolnici, na Sveti Gori ali po župnijah, kamor je prihajal voditi razne slovesnosti in nadomeščati duhovnike, si bil vedno deležen njegovega toplega nasmeha in krepkega stiska roke. Zaradi tega je včasih obstala vrsta za obhajilo ali "ofer", njemu je bilo zelo pomembno, da te je ogovoril, čeprav trenutek ni bil idealen in so se vsi obračali za tabo, potem ko si se vračal po cerkvi; bilo pa je simpatično in pozorno. Z njim ni bilo težko začeti pogovor o katerikoli zadevi. Škof Metod je imel vedno jasno izoblikovano stališče, ki ga je znal podati neposredno in hkrati na zelo uvideven in spoštljiv način. Vse ga je zanimalo, pa ne iz "firbca", kakor rečejo Vipavci, ampak iz pristne skrbi za svoje ovce. Tako je vedno znal izbrskati informacije o nas. Velikokrat smo se po pogovoru z njim čudili: »Kako on vse ve, kdo ga obvešča?«

S škofom Metodom smo ostali povezani tudi po koncu gimnazijske dobe, večkrat smo ga skupaj obiskali in si redno voščili ob praznikih. Da bi bil naš obisk prvovrstno presenečenje, se k škofu nismo nikoli najavljali, ampak smo se preprosto odpravili v Vipavo. Če smo ga našli doma, nas je vedno rad sprejel in nikoli nam ni zmanjkalo "štrene" za pogovor. Če pa ga ni bilo doma, smo mu na recepciji dijaškega doma pustili sporočilo in kakšno manjšo pozornost – čez nekaj dni pa nam je poštar v domač nabiralnik prinesel kartico z besedami zahvale. »Hvala za ta odpustek,« je bil njegov pogost stavek ob obisku. Ko je naključno srečal "nepopolno zasedbo", je venomer povprašal po ostalih članih terceta. Škof nas ni nikoli pozabil v veselih in težkih trenutkih; ko je izvedel za kakšen dogodek v naših družinah, je vedno poklical in izrazil sočustvovanje z nami. Zadnjič se je njegovo ime na Matejevem telefonu izpisalo sredi letošnjega februarja, ko ga je nepričakovano videl v prispevku TV-dnevnikarja. Ni minilo 10 minut, ko je bil škof že na zvezi, ves navdušen nad nastopom. Takrat tudi ni dal slutiti, da je njegova bolezen tako napredovala in da se hitro bliža ura slovesa. Nanj smo mislili tudi v tednu pred smrtjo, ko smo že pisali voščilo za letošnjo veliko noč, pa je ostalo neodposlano ...

V spomin se nam je škof Metod vtisnil tudi kot perfekcionista, ki stvari ni prepuščal naključju. Ko te je poklical, ali bi ga lahko nekam peljal, je to vedno načrtoval že vsaj dva tedna vnaprej. Pri večernih molitvah nam je (glavnim molivcem) rad ponudil svoje sodelovanje z blagoslovom ali s predlogom za molitev. Ko si mu pomagal v zak-

ristiji pri pripravi na sveto mašo, je vprašal za mnenje, kako izgleda od spredaj in zadaj, katera mitra bolj pristaja k mašnemu plašču in podobno, pa tudi po maši je bilo vedno potrebno podati svoje mnenje o tem in onem. Tudi če so se nam take podrobnosti včasih zdele že kar smešne in nepotrebne, so bile še kako na mestu: škof Metod je sveto mašo vedno obhajal v globoki in neizmerni spoštljivosti do Boga, Njemu pa pritiče le najboljše in najlepše.

Pokojni škof je zelo rad in lepo pel. Nikoli ni zamudil nastopov fantovskega ali katerega drugega zbora ŠGV in pri druženjih po nastopih se nam je z veseljem pridružil s svojim globokim basom. Ker smo vedeli, koliko mu petje pomeni, in v zahvalo za njegovo prisotnost v naših življenjih, smo se nekdanji pevci fantovskega zbora ŠGV, kljub epidemiološkim razmeram in ob upoštevanju vseh preventivnih ukrepov, na predvečer njegovega odhoda v večnost zadnjič zbrali pod njegovim oknom in mu zapeli »Angelček, varuh moj ... Bog, pa mi daj še to noč preživet.«. Et vere ultima fuit.

Dragi škof Metod, hvala Vam za vse, spočite se v Bogu, ob katerem bomo nekoč spet skupaj zapeli velikonočno ALELUJO!

Vaši fantje: Erik Novak (v DD od 2010 do 2014), Miha Boris Saksida (v DD od 2010 do 2014) in Matej Marc (na ŠGV od 2011 do 2015)

MODER IN SPROŠČEN SOGOVORNIK, KI JE JASNO PRIČAL ZA KRISTUSA

Sedim na recepciji v dijaškem domu. Po stopnicah z leve nekdo prihaja. Levo roko ima pokrčeno za hrbtom, z drugo pa se drži za stopniščni ročaj. Dvignem pogled in pozdravim. Prvič od blizu srečam g. škofa Metoda Piriha. Prvi vtis? Po uvodnem spoznavnem pogovoru se mi je zadel zelo prijazna in dobronamerna oseba.

Med bivanjem v dijaškem domu pa sta se najini poti večkrat srečali. Zakaj? V domu sem namreč imela sobo, ki je

gledala na atrij, v katerem se je g. škof (s prekrižanimi rokami za hrbtom in kratkimi koraki) večkrat sprehajal in premišljeval. Mizo sem imela usmerjeno proti oknu, to pa je bilo v višini atrija, zato se je ob njem tudi ustavil in smo (skupaj s sostanovalkami) večkrat kakšno rekli. Bil je trdna in prodorna osebnost. V njegovih besedah si lahko zaznal razumne misli in miren um. Rad je bil v družbi mladih, saj je bil tudi sam mladostnega srca. Za dijake se je zanimal in jih rad spoznaval. Nekega poletnega dne sem prejela celo njegovo razglednico, kar se mi je zdelo še posebej častna gesta. Spomnim se tudi, da me je nekega popoldneva povabil v svojo domsko pisarno, da bi podala svoje mnenje o določeni stvari. Ko sem vstopila, se mi je prostor zadel zelo lep in urejen, kar sem gospodu škofu tudi povedala. Odzval se je: »A res? Ja, hvala. Drugi mi pa pravijo, v kakšni luknji sem pristal.« 😊 Z različnimi drobnimi trenutki je popestril domsko življenje.

Gospod škof je celo birmal mojo sestro, ki sem ji bila botra. Z veseljem je teden prej povedal, da birma v naši župniji. Vedno se je zanimal za kraje, od koder smo dijaki prihajali. Ko je bil še koprski škof, je namreč na obisku v naši župniji izjavil, da je eden izmed njegovih ciljev vsaj enkrat obiskati vse podružnične cerkve škofije Koper. S takšnim naravnjanjem je izkazal zanimanje tudi za tiste najmanjše in odročnejše župnije.

Za konec naj še dodam, da mi bo škof Metod Pirih ostal v lepem spominu predvsem kot moder in sproščen sogovornik, ki je jasno pričal za Kristusa.

Marjeta Mavrič, dijakinja v DD od 2012 do 2016

VESEL »DOBER DAN« IN SKLONJENA GLAVA OB MOLITVI

Ko mi nekdo reče Metod Pirih, moje misli nemudoma zbežijo nazaj v šolske dni. Prijetne dni. Predvsem na življenje v dijaškem domu, ki je bilo vedno obsijano s soncem – tudi zaradi škofa Metoda. Ko sem ga prvič videla, nisem čisto točno vedela, kaj naj si o njem mislim, kaj ob njem čutim, saj je vendar škof. Vsa ta negotovost pa se je hitro razblinila. Sprva strahospoštovanje se je razvilo v spoštovanje in veselje. Nikoli ne bo mogoče pozabiti njegovega vedno veselega nasmeha, petminutnega klepeta v vrsti za večerjo, njegove dobre volje.

Nisem čisto prepričana, ali je poznal tudi jezo in nejevoljnost. Najverjetneje jo je, vendar mi dijaki tega nismo videli. Poleg nasmeha je težko pozabiti tudi njegov vedno vesel »dober dan« in sklonjeno glavo ob molitvi. Že na daleč se je videlo, da je človek s pokončno držo, v katerem se skriva veliko modrosti, ki nekaterim nikoli ne bo dana.

Neja Mravlja, v DD od 2012 do 2016

PRISTNO ZANIMANJE ZA VSAKEGA

»Najboljši del človekovega življenja so njegova mala, brez imena in pozabljena dela dobrote in ljubezni.« W. Wordsworth

Odkar smo bivali v Vipavi, je preteklo že nekaj let, a spomini na tisti čas so še vedno živi. Z njimi pa je živ tudi spomin na pokojnega škofa Metoda. Ob tem se nama vedno prikaže v mislih njegov širok nasmeh, močna osebnost in pristno zanimanje za vsakega dijaka in njegove bližnje. Še posebej se spomniva, kako nas je vedno prišel pozdravit ob nedeljah zvečer, ko smo prihajali v dijaški dom. Poleg tega so nama bili zelo dragoceni trenutki, ko se nam je pridružil na naših nedeljskih večerjih po vajah za maturantski ples. Posebej njegov pogled na sladico, ki ga je pospremil

Na prireditvi Večer naših talentov v dijaškem domu

z besedami: »Saj vem, da ne bi smel, ampak ...«. Z njim smo z veseljem delile svoje dobrote in veliko nam je pomenila njegova pohvala, ko jih je poizkusil.

Gospod škof, hvaležni sva vam za vse pogovore, modre nasvete in bodrenje ob bolj ali manj težkih trenutkih. Svetovali ste nama tako v šolskih kot osebnih preizkušnjah, hkrati pa ste nama dajali tudi vero in oporo. Zagotovo ste pustili neizbrisen pečat v najinem življenju in v življenju naših bližnjih.

Darja Vodičar in Lara Kariž, v DD od 2012 do 2016

Z domskimi dijaki na "kostanjevem pikniku"

OBČUTEK VARNOSTI IN PRIPADNOSTI BOŽJEMU

Škofa Metoda se bom vedno spominjala po njegovih modrih in tehtnih besedah. Te so bile vedno preišljene in spodbudne, čeprav zelo v stiku z realnostjo. Priložnost za pogovor z njim sem največkrat našla v času opravljanja dežurstev v kapeli in na recepciji. Takrat si je vedno vzel čas in malo pokramljal z nami, dijaki. Zanimalo ga je, kako smo, kako so naši domači in kaj je novega v župniji. In ko rečem "zanimalo", to tudi resno mislim. V pogovoru z njim sem vedno dobila občutek varnosti in pripadnosti nečemu večjemu, Božjemu. Pripadnost skupnosti, v kateri je pomembno, kako se počuti moj bližnji. Skupnosti, ki mi omogoča, da priznam svoje napake in se učim odpustiti sebi ter drugim. In me uči biti hvaležna, tako kot škof Metod, ki se je v jedilnici vsak dan znova iskreno zahvaljeval kuharicam za njihovo delo in trud.

Nazadnje sva se srečala septembra 2020, ko je v naši župniji birmoval. Po sveti maši se je ustavil pred cerkvijo in si vzel čas za pogovor z birmanci in ostalimi, ki so ga želeli pozdraviti. Verjamem, da se je v spomin vseh nas zapisal kot preprost, preudaren in predvsem "ljudski" človek.

Neža Rudolf, v DD od 2012 do 2016

OB NJEM SEM ZAČUTIL SVOJE POSLANSTVO

Prvo, bolj osebno srečanje v DD ŠGV z gospodom škofom je bilo zame nekaj posebnega, saj sem prav v tem srečanju spoznal, kaj bi v življenju rad delal, kaj bi bil po poklicu. Dogodek mi bo za vedno ostal v spominu.

Bil je čas učnih ur. Moj najljubši prostor za učenje je bila mala učilnica pri kapeli. Tam je bil vedno mir, ki sem ga zelo potreboval, da sem se lahko učil. Bil sem namreč bolj raztresen in raznih muh poln dijak, ki je vse drugo postavljal pred učenje. V učilnici pri kapeli sem se najlažje umiril in delal svoje delo. Tisti dan sem se učil oz.

bolj prebiral knjižico za tekmovanje o sladkorni bolezni. Bila je druga učna ura pred večerjo oz. pred večerno sveto mašo. Predčasno sem zaključil z učenjem in se odpravil proti svoji sobi. Ko sem stopal iz učne sobe po stopnicah proti skupnim prostorom, sem zagledal gospoda škofa, kako se počasi odpravlja iz svojih prostorov proti stopnicam, ki peljejo po »fantovski« strani v kapelo. Njegova hoja ni bila običajna – hodil je majavo in držal se je ograje. Oblival ga je pot in bil je bled. Vprašal sem ga, ali se dobro počuti. Odgovoril je zelo nepričljivo – da je od nekod prihitel in da ni nič pojedel, saj mora iti maševat. Zanimalo me je, ali ima kakšno bolezen in ali se je že kdaj tako počutil. Zelo zmedeno mi je odgovoril, da ima sladkorno bolezen. Spomnil sem se urgentnih stanj zaradi sladkorne bolezni, o katerih sem pred tem prebiral v knjižici. Glede na njegovo stanje sem ocenil, da bi lahko šlo za hipoglikemijo. Moral sem res hitro odreagirati. Pomiril sem ga in posedel na stopnice. Ker je bil čas učnih ur, ni bilo nikogar v bližini, pomoči pa tudi nisem iskal. Odhitel sem v kuhinjo in prosil za kozarec, sladkor in malo vode. Vse skupaj sem zmešal ter dal gospodu škofu, da je popil. Takoj se je počutil bolje. Sklenil je hitro odmaševati – bil je sam –, potem pa iti na večerjo. Obljubil sem mu, da ga bom opazoval med mašo in mu pomagal, če bo potrebno. Po večerji me je poklical k sebi in se mi zahvalil. Rekel mi je, da mi bo zaupal svojo telefonsko številko in da me bo poklical, če me bo še kdaj potreboval. Zahvalil sem se mu za zaupanje. Od takrat sva bila dobra prijatelja. Večkrat sem ga obiskal, se z njim pogovarjal, šel k njemu k spovedi ... Velikokrat smo, skupaj z drugimi fanti, kaj skupaj zapeli. Imel je res dober posluš in lep bas.

Gospod škof me je tudi kasneje spremljal. Velikokrat sva se slišala po telefonu in se obiskala. Res je bil pozoren človek. Ob njem sem začutil svoje poslanstvo – da bi rad postal reševalec, k čemur me je zelo spodbujal. Prijateljstvo z njim mi bo za vedno ostalo v spominu. Bil je moj duhovni oče, ki me je vedno znova spodbujal ter navdajal z optimizmom in vero.

Andraž Kavčič, v DD od 2012 do 2016

Skupna zdravica

BESEDE, KI SO POMAGALE ...

Škof Metod. Živeti z njim je pomenilo biti deležen lepe besede in kratkega nasmeha vsak dan, pri vsakem obroku, na hodniku, v skupnih prostorih, čudovito skupno sodelovanje pri maši in še bi lahko naštevala. Njegov prijazen nasmeh mi je polepšal marsikakšen dan, njegove besede pri maši pa so mi velikokrat pomagale razrešiti težave in premagati skrbi in strahove. Zahvalila bi se mu za vse, kar je storil zame, za vse dijake in dijaški dom. Za vedno bo v mojem srcu.

Nika Glavina, v DD od 2015 do 2018

VSAK OD NAS DRAG IN BLAGOSLOVLJEN Z MOLITVIJO

Ob misli na škoda Metoda me vedno objameta neka toplina in prijetnost. Podobno, kot so bili prijetni vsi drobni pogovori, ki sva si jih ob različnih priložnostih izmenjala.

Ne spomnim se točno, kdaj sem z njim izmenjala prve besede, a je to zagotovo bilo nekje na začetku mojega bivanja v dijaškem domu ŠGV, v katerem je škof Metod bival že nekaj let. Za to ni recepta, a njemu je vedno uspelo prijetno pristopiti in ob vsaki priložnosti najti prave besede. Kdaj so bile to besede vzpodbude, drugič razumevanja ali pa le vsakdanji pogovori o dnevni malenkostih. In to ne glede na razlike v letih, izkušnjah ali položaju med nami – dijaki, mladimi – in njim kot duhovnikom, škofom. Ob njem sem se počutila slišana in videna kot del pomembne celote. V vsakem izmed nas je videl čudovitega posameznika, delo Božjih rok. Dragi smo mu bili in blagoslovljeni z njegovo molitvijo. Ob dežuranjih na recepciji, v vrsti za večerjo v jedilnici, pri jutranji molitvi ali po maši v kapeli, po pouku zunaj na soncu, v skupnih prostorih ali ko je s svojim avtom zapuščal domsko parkirišče. Veliko je mest in trenutkov, ki jih lahko povežem z njegovim prijetnim nasmehom, ki je izžareval upanje in vero v vsakega izmed nas.

Vesel podoknice

Posebej mi bo v spominu ostala njegov odziv, ko smo mu dijaki pripravili podoknico ob njegovem 80. rojstnem dnevu. Imela sem to čast, da sem mu lahko v imenu vseh stisnila dlan in mu želela vse najboljše. Žar v njegovih očeh, ko je sprejel šopek cvetja, in iskren širok nasmeh, ki ga je v zahvalo namenil vsem nam, govorita sama zase. Mi smo se ob njem počutili dobro in mislim, da ni dvoma, da je bilo tudi njemu prijetno sobivati z mladimi.

Ti prijetni pogovori s škofom Metodom pa se niso zaključili z dnem, ko sem kot maturantka zapustila prostore DD ŠGV. Tudi ko so minila že leta od bivanja pod isto streho, se je škof Metod spomnil naših obrazov, pozdravil, pomahal in se nasmehnil, ko smo se ob različnih priložnostih srečali. Ne glede na čas, ki je pretekel, je vedel, kdo smo, kam spadamo, kateri ljudje so nam pomembni in kaj smo se menili, ko smo se zadnjič sre-

čali. Pogovori so vedno hitro stekli in čas je hitro mineval. Poslovali smo se s toplino in mirom v srcu ter z željo po ponovnem snidenju.

Tako kot se ne spomnim najinih prvih besed, mi ostaja neznanka tudi najino zadnje snidenje, čeprav od njega ni minilo veliko časa. Verjetno je bilo jeseni pred župnijsko cerkvijo po obredu svete birme ali kje drugje, a to ni bistveno. V spominu ostajajo toplina in prijetnost njegovih besed in nasmeha, pa čeprav pomešana z grenkobo, ker se ne bo nikoli več zgodil podoben trenutek, ki bi ga lahko dodali k zbirki spominov. Tako kot je bil dober njegov spomin na nas, bo prijeten spomin na tega velikega človeka v meni ostajal še dolgo.

Klara Vrabc, v DD od 2013 do 2017

NJEGOV STISK ROKE

Kot strežnik v domski kapeli sem kar precej časa preživel s škofom Metodom. Kamorkoli je v domu prišel, je bil vedno vesel, optimističen. Četudi sem imel kdaj slab dan, se mi je ob njegovem vstopu v kapelo vedno narisal nasmeh na obrazu, saj sem vedel, da mi bo povedal kakšno anekdoto ali pa šalo.

Najbolj pa se mi bo v spomin vtisnil njegov stisk roke. Ko smo se videli po dolgem času, mi je vedno segel v roko in me vprašal, kako sem, kako so moji domači in kako mi gre v šoli ali na fakulteti. Vedno se je oklepal moje roke do konca najinega pogovora, kar je vzbudilo v meni nek občutek zaupanja, pa tudi pristnega odnosa, da sem se lahko z njim pogovarjal kot s prijateljem.

Dejan Felc, v DD od 2013 do 2017

VOŠČILNICA ŠKOFU METODU

Ko se bom naslednjič zapeljal v vipavski dijaški dom, se mi bo verjetno zdelo čudno, zakaj na koncu hodnika v prvem nadstropju ne gori luč in zakaj se na trkanje po vratih nihče ne odzove. Za veliko noč sem letos zaman gledal v nabiralnik in pričakoval srčno voščilo, ki mu je škof Metod vedno pripisal tisti iskreni – hvala. Tudi sam sem se med pisanjem voščilnic spomnil, da bi pravzaprav moral napisati eno več. Zdi se mi, kot da nekako še nisem doumel, da gospoda Metoda telesno ni več med nami.

Vedno, ko sem z njim govoril ali ga obiskal, sem bil očaran nad njegovo dostopnostjo in vedrino. Bil je izjemno topel in domač človek, človek, ki te je ob srečanju radostno prepoznal in se ti osebno posvetil. Poklical te je po imenu ali njemu ljubem vzdevku, te povprašal, kako gre, kako potekajo stvari, s katerimi se ukvarjaš, kako so tvoji starši, bratje in sestre ter morda še kdo od sorodnikov ali sovaščanov, če jih je poznal. Z največjo obzirnostjo je pristopil k vsakemu, ki ga je v taki ali drugačni situaciji spoznal. Pa ne zgolj iz dolžne vljudnosti, temveč iz iskrenega zanimanja za vsakega svojega škofljana, duhovnika, sovaščana ali sostanovalca v vipavskem dijaškem domu. Pravzaprav je imel dijake še posebej rad, saj se je obdan z nami kljub osmim križem in še nekaj žebljem boleznii počutil mladosten in čil. Kolikokrat je komu od nas zaklical: »Sonce«! In koliko sonca je bivanje med mladimi prineslo v njegovo življenje! Ko sva se ob njegovi 80-letnici v sklopu šolskih pogovornih prireditiv Naši večeri pogovarjala o njegovem bogatem življenju in delu, je dejal, da je Vipava srce naše škofije. Bila je srce, ki je resnično utripalo v njegovih prsih, zato je bil ta večer izjemen poklon škofu Metodu. Spominjam se, da sva se nanj skrbno pripravila. Že nekaj dni pred dogodkom sem mu prinesel predvidena vprašanja, kak dan pred prireditvijo pa mi je on predstavil svoje odgovore. Po petih letih ne vem več, kaj natančno mi je povedal, jasno pa imam pred očmi prizor, ko sem sedel na kavču v njegovem stanovanju, on pa mi je ob odgovarjanju na eno izmed vprašanj dejal tisto, kar ga je v resnici najbolj točno in najlepše opisalo: »Hoditi okrog po župnijah, ja, to je bilo najlepše.«

Kako rad je imel stik z ljudmi, lahko potrdi vsak, ki je v njegovi bližini preživel leta v dijaškem domu. Poleg tega, da smo se srečevali v večnamenskih prostorih, jedilnici in kapeli, smo bili vedno dobrodošli tudi v njegovem stanovanju. To je bil majhen in skromen, a nadvse prijeten in domač prostor, zato se je bilo vanj prijetno vračati tudi po končanem šolanju v Vipavi. Škof Metod je vsak obisk in telefonski klic z veseljem sprejel. Kako hvaležen mu moram biti, da sem lahko njegovo stanovanje izkoristil celo za vetritev, ko sem med vračanjem iz Ljubljane čakal na prevoz proti Krasu.

Pogovorni večer ob 80-letnici na Škofijski gimnaziji

Prijetno misel na sobivanje z gospodom Metodom mi vzbuja tudi spomin na dni, ko je zvečer včasih zazvonil telefon in je glas na oni strani slušalke vprašal, ali lahko po večerni molitvi pridem k njemu. Navadno me je čakalo vprašanje, povezano z odpiranjem elektronske pošte ali s tiskalnikom – manjkal ni seveda niti klepet –, najbolj pa mi je v spominu ostala prošnja, pri kateri je šlo za nekakšno medsosedsko pomoč. Ko se je škof Metod zaradi sladkorne bolezni zdravil na očeh in je vsak večer potreboval kapljice, me je prosil, ali bi mu pomagal, ker si jih sam ne more vnašati v oko. Gotovo se zdi taka pomoč nekaj čisto vsakdanjega, vendar je občutek, da nekaj takega dijaka prosi škof, povsem drugačen, kakor če vprašanje zastavi babica.

Žal pa to ni bila edina priložnost, ko smo se z gospodom Metodom srečevali zaradi njegovega zdravstvenega stanja, saj je bolezen dodobra zaznamovala njegova zadnja leta. Posledice kapi, sladkorna bolezen in nazadnje diagnoza, ob kateri ni bilo več poti v prejšnjo vitalnost. Ko sem se dvakrat pojavil – enkrat s spremstvom, drugič pa sam – ob njegovi bolniški postelji v ljubljanskem kliničnem centru, je bil globoko hvaležen. Rad je povedal, kako se počuti, kdo je bil pri njem, kdo ga je operiral in kakšna je diagnoza. Ko je bila vse prej kot spodbudna, je ostal neverjetno miren in je s svojo prepoznavno gesto, skomigom ramen, povedal, da vse prepušča Božjemu načrtu. Tudi najino poslednje srečanje se je odvijalo ob postelji, a tokrat ne bolniški, temveč domači. Škof Metod je še dan pred slovesom hvaležno sprejemal obiske. Povedati sicer ni mogel veliko, pravzaprav ničesar razen nerazločnega "apostol Krasa", kakor me je poleg "Aleksij" rad klical, in "hvala", je pa z veliko hvaležnostjo in z zadnjimi močmi stisnil roko in blagoslavljal v pozdrav.

Ob spominih na iskrive trenutke, preživete v njegovi navzočnosti, je nemogoče ne izraziti globokega občudovanja do vse duhovne dediščine, ki jo naš pokojni škof pušča za sabo. Res je, da nas z ušesi ne more več slišati in da z rokami ne more več občutiti stiska dlani, vendar verjamem, da lahko z duhovnim pogledom doživi vse naše izraze hvaležnosti. In če sedaj zaznavate tudi tale zapis, spoštovani gospod Metod, mi dovolite, da vam napišem še poslednjo voščilnico in na konec strani kakor vi s tresočo roko še enkrat pristavim – Hvala!

Aleks Birsa Jogan, v DD od 2014 do 2018

VESELA OSEBA, KI SE RADA POGOVARJA ...

Ne spomnim se, kdaj sem škofa Metoda spoznala, morda ko sem bila še otrok, saj sem v sorodu z njim, je stric moje mame. Vendar ko se spomnim nanj, se mi v mislih vedno prikaže kot smehljajoč se človek, ki se rad pogovarja.

Preden sem prišla v dijaški dom v prvem letniku, me je že vsem vzgojiteljem opisal in povedal, kdo sem. Po maši, dan pred novim šolskim letom, sem ga srečala v dijaškem domu, takrat mu je obraz žarel od radosti in ponosa, v očeh je imel posebne iskrice. Že naslednji, torej prvi šolski dan, mi je razkazal svoje stanovanje v dijaškem domu. Najbolj se mi je v spomin vtisnila kopalnica, saj je v njej imel mali jacuzzi. Pokazal mi je fotografije z raznih pomembnih srečanj in družinske fotografije, jih razlagal ter me spraševal, ali prepoznam osebe na njih. Nazadnje mi je dal čokolado (imel jih je lepo zalogo v omari 😊). Oboževal je sladkarije, predvsem čokolado in čokoladne bombone. Odkar je imel sladkorno bolezen, se jih je znebil tako, da jih je komu dal, da se ne bi pregrešil (čeprav se včasih ni mogel upreti in si je privoščil košček). Če sem ga kdaj mimogrede srečala na večerji, se je pritoževal, da mora jesti samo zelenjavo in zdravo hrano.

Z leti bivanja v domu sem ga vedno manj srečevala, saj je imel veliko opravkov in je postajal vse bolj šibkega zdravja. Ampak ob vsakem srečanju se je nasmehnil in mi začel pripovedovati, kod je bil čez dan, kaj je počel in koga je srečal.

Poznala sem ga kot veselo osebo, ki se rada pogovarja, obožuje sladkarije (kot jaz) in ima vedno s sabo kakšno čokolado ali čokoladni bombon.

Na enem izmed športnih domskih dogodkov

Živa Kovšca, v DD od 2015 do 2019

POGOVOR SREDI MNOŽICE LJUDI

Če velikokrat nekoliko viharno nos nad starejšimi ljudmi, pa se vse kaj hitro obrne, ko srečamo osebo, ki poimenuje 80 mladih dijakinj in dijakov po imenu in po možnosti pove še kraj, od koder prihajaš. Takrat pomisliš: »Jaz si še telefonske številke ne morem zapomniti.« Pokojni škof Metod je vsako osebo, ki jo je srečal, ohranil v svojem srcu. Vsako osebo je želel spoznati in z njo spregovoriti nekaj besed. V svojem avtomobilu je, kot je tudi sam poudarjal, po dolgem in počez prevozil našo škofijo, ko je maševal po raznih krajih in zavzeto klical Svetega Duha na mlade.

Poleti 2020 sem bil na birmi v nekem kraju; birmoval je pokojni škof Metod. Ko je po maši prišel iz cerkve, je najprej prišel k meni, me pozdravil, vprašal, kako da sem tudi jaz tam, in prosil, da mu pomagam nesti kovček z njegovo opremo v avto. Pogovor, ki je potem stekel z njim sredi množice ljudi, sem si res živo zapomnil, in ta dan je bil nekaj posebnega.

Luka Štrukelj, v DD od 2019

NIKOLI NI TARNAL

Pokojnega škofa Metoda se bom spominjal kot zelo doslednega, prijaznega in pozornega človeka, saj me je večkrat poklical in se zanimal, kako mi gre pri orglarskem delu ter me povprašal, kaj je novega doma, v Lokavcu.

V zadnjih letih sem ga mnogokrat peljal na razne slovesnosti širom Slovenije in med pogovorom, na poti, vedno znova občudoval njegovo vsestransko razgledanost. Veliko sem ga spraševal o dogodkih, ki jim je bil priča v svojem duhovniškem in škofovskem življenju, saj je imel zelo bister spomin in se jih je do potankosti spominjal. Tudi sam je rad razlagal o svojih dogodivščinah in bil vedno na tekočem o dogajanju v matični škofiji kakor tudi v drugih slovenskih škofijah. Večkrat me je spraševal po mnenju glede orgel za koprsko stolnico, ki bodo najverjetneje letos postavljene. Zelo rad je pel, njegov posluš je bil izjemen. Kot organistu mi je bilo vedno v veselje orglanje pri njegovih slovesnih mašah, saj je pel tako rekoč intonančno brezhibno. Kljub vsem njegovim boleznim in težavam ni nikoli tarnal, temveč jih je skrajno potrpežljivo, v luči vere, prenašal do zadnjega.

Škof Metod je znal prisluhniti vsem in se je vedno veselil uspehov drugih. Zadnjih 9 let je, s svojim aktivnim pastoralnim življenjem, pustil velik pečat celotni Vipavski dolini, ki je bila njegov zadnji dom na zemlji.

Uroš Kovač, dijak ŠGV od 2012 do 2016

BESEDE ZA SRCE

V večerni molitvi na dan njegovega odhoda v večnost smo si predstavljale Boga, ki sedi sam za mizo v razkošni restavraciji. Nasproti njega je prazen stol, namenjen nam. Minute minevajo, nas ni, išče nas, mi pa smo v »smetnjaku« ... Vendar nam Bog pošilja ljudi, ki nas vlečejo iz njega. Eden izmed teh je bil in še vedno je tudi škof Metod.

Ko smo prvič prestopile prag dijaškega doma kot bodoče dijakinje, so nam povedali, da bo med nami živel tudi gospod škof. Večkrat smo ga bolj kot škofa dojemale kot malo starejšega dijaka, tako se je tudi on počutil med nami. V prvem

letniku smo se z njim največkrat srečevale prav v dvigalu, ko nam ga je s svojo palico zaustavil, da smo še me pritekale vanj. Vedno vesel se je z nami pogovarjal o vseh možnih zadevah, od zdravja do vsakdanjih življenjskih problemov. Na recepciji smo se pogosto srečali, ko je odhajal v trgovino ali bolnišnico, vedno vesel nam je pokazal, kaj novega je kupil in poročal, kje je bil. Vsak nasmešek na recepciji nam je pogosto polepšal dan, saj je bilo izjemno videti starejšega človeka, iz katerega tako žari mladost. Večkrat smo se počutile, da ima več mladosti v sebi kot me. Srečevali smo se pri spovedi, ko je z nami delil svoje mnoge življenjske izkušnje in nasvete. Ob jutranjih molitvah nas je pozdravil in se vsako leto razveselil »tradicionalnega« *Vse najboljše* ob rojstnem dnevu. Ob obrokih smo rekli kakšno o hrani, o šoli in vsakdanjem življenju. Pri mašah se je vedno potrudil, da je imel kratko in jedrnato pridigo, saj se je zavedal, da nas čakajo šolske obveznosti. Četudi je bila kratka, je bila polna *besed za srce*.

Ko smo že pri *besedah za srce*. V drugem letniku smo izdelali oglasno desko, na kateri smo vsakemu posvetili besedo oziroma misel za srce. Škofu Metodu je bila namenjena tale: »Trpljenje je radost, če ga skupaj sprejemamo in prenašamo. Zapomnite si, da se Kristusovo trpljenje vedno zaključuje z radostjo njegovega vstajenja.« Večkrat nam je povedal, da si jo vedno prebere, ko gre mimo nje. Bil je zelo vesel, saj je popolnoma zadela srž zadnjega obdobje njegovega življenja – tako je pravil on sam.

Vse nas je poznal po imenih. Vedel je celo, v katero družino spadamo. Za enega od zadnjih srečanj se Monika spominja, da jo je z nasmeškom pogledal in ji na hudomušen način dejal: »Pozdravljena, hčerka direktorja«. Tudi Tiano je nekoč na igriv način vprašal, ali beseda PO na njenih copatih predstavlja kratico za Postojno. Pa mu je odvrnila, da ne, da to predstavlja telebajska Poja. Tinkara se spominja, da je vedno prinesel časopis in z dežurnim dijakom delil katero od novic iz sveta. Ko smo prišli v dom po zimskem zaprtju šol, ga je Nika srečala na hodniku pri dvigalu. V strahu in pričakovanju »prvega šolskega dne« je zagledala škofa, kako ji z velikim navdušenjem maha po zraku s svojo palico in skoraj že vpije »Pozdravljena!« Veselje, da smo prišli nazaj, je bilo zanj nepopisno in vse smo vesele, da ga je delil z nami. Predstavljal je tudi našega poštarja, ker je prenašal sporočila med nami in sestro v samostanu v Šturjah.

Ko se je še zadnjič poslovil od nas, nas je najprej obdala groza. Zavedele smo se, da smo s kaplanom ostale same v našem 1. nadstropju. A ta ni trajala dolgo, saj nas je kmalu napolnila hvaležnost. Najprej njemu kot škofu, ki nam je omogočil, da smo bivale v dijaškem domu, in nato kot človeku za vsako besedo, ki nam jo je namenil *za srce*.

Vsako trpljenje se zaključí z radostjo Kristusovega vstajenja in verjamemo, da se z vstalim Kristusom raduje tudi škof Metod.

Nika Uršič, Monika Tomažič, Tiana Kutin, Tinkara Rebec – dijakinje sobe 111, v DD od 2017 do 2021

Pogleda "od zunaj"

ČLOVEK, KI POZNA VSE PLATI ŽIVLJENJA

Odraščala sem v času, ko so nam starši pripovedovali o škofu kot o modrem, strogem človeku, ki pri otrocih ne popušča, sploh pa ne glede neznanja molitev. S takimi notranjimi občutki sem odšla v domačo cerkev na spraševanje pred sveto birmo. Hladna cerkev je bila še hladnejša. Roke so mi drgetale in še tisto znanje, ki sem ga imela, je izpuhtelo.

Potem je skozi vrata vstopil škof, gospod Pirih. Ne vem, ali sem bila presežena ali razočarana, kajti vstopil je mož z nasmehom na ustnicah. Samo spraševanje sploh ni bilo težko, in če se je kje zataknilo, nam je priskočil na pomoč. Hitro je vse minilo in lahko smo pristopili k sveti birmi. Gospod Pirih mi je ostal v spominu kot resen človek strogih nazorov in z visoko avtoriteto.

Minevala so leta. Škofa Metoda sem sicer videvala, nisem pa imela osebnega stika z njim. Potem so odraščali moji otroci in najstarejša hči se je vpisala na Škofijsko gimnazijo Vipava.

Na lepo pozno jesensko nedeljsko popoldne, bil je dan Kristusa Kralja, smo starši stali na dvorišču pred dijaškim domom. K meni je pristopil gospod škof in začel pogovor o vsakdanjih stvarih. Vrnilo se mi je tisto strahospoštovanje iz otroških dni, ki bi moralo biti že zdavnaj pozabljeno. Kot da bi škof Pirih začutil moje nelagodje, je pogovor obrnil na smešno plat in kaj kmalu smo se vsi smejali. Začutila sem človeka, ki pozna vse plati življenja, dobre in slabe. Bil je človek in škof v enem. Bil je človek, ki je razumel sočloveka, mu pokazal pravo pot in ga usmeril nanjo. Še velikokrat smo se srečali v kasnejših letih, vedno z nasmehom in toplino v duši. Strah pred njim je izginil, videla sem ga kot nasmejanega Božjega poslanca.

Vem, da je tudi zdaj z nami, se nam smeji in nas vzpodbuja iz Božjega kraljestva.

Nada Rupnik, mama Neje in
Nike Mravlja

MOČ PRIJATELJSTVA

Spominom na škofa Metoda bi radi dodali tudi pričevanje o moči prijateljstva, ki traja vse življenje. Vsem mladim je lahko zgled prijateljstvo dveh vojakov, Metoda in Jožeta, ki ni nikoli zamrlo. Primož Erjavec se je pogovarjal z gospodom Jožetom Žvanutom iz Podrage, dolgoletnim prijateljem škofa Metoda Piriha, in zapisal povzetek.

Spoznala sva se junija leta 1957 v ambulanti, takrat ko je pol kasarne obolelo za krvavo grižo in je ležal nasproti mene. »Odakle si ti?« - »Ja sam Slovenac,« je rekel. Takrat je nastalo prijateljstvo. Bil je bil zelo pohleven in miren človek. V vojski pa je bil osamljen. Vsi so se ga izogibali, da ne bi prišli na slab glas, ker se družijo z bodočim duhovnikom. Tudi mene so opominjali, s kom da se družim, in so hoteli, da iz njega kaj izvlečem. Pa sem povedal, da nimam kaj izvleči. Cenil sem ga, ker je bil kot človek preprost, jaz pa sem imel ga začutil kot prijatelja. Zelo veliko mi je pomenilo pri vojakih imeti tako prijateljstvo. Glavo je imel pa kot bi bila računalnik. Ko sem povedal za rojstni dan moje mame, si je za vedno zapomnil.

Prijateljstvo z g. Jožetom Žvanutom

Tudi po vojaščini sva se družila dalje. Takrat še ni bilo telefonov in sva si dopisovala. Kadar je šel mimo proti domu v Lokovcu, se je ustavil tukaj pri nas v Podragi. Ko sva se z Marico vzela, naju je on poročil in se tudi kasneje rad ustavljal: poklical je ženo, ki mu je skuhalo repo, in potem je šel naprej. Domač je bil. Kolikokrat je pri naju prebral pridige in želel slišati najino mnenje. Pri naju je čutil topel sprejem in je rad prihajal. Odkar so telefoni, pa sva se večkrat slišala, zadnja leta lahko kar dnevno.

Navežeš se z nekom, če se vzpostavita domačnost in prijateljstvo. In midva sva ga ohranila skozi teh štiriinšestdeset let. Lahko še dodam, da je bil tip človeka, ki ni nikoli izgubil smisla ne za dijake ne za starejše.

Jože Žvanut, prijatelj od časa služenja vojaškega roka

MOLITEV V STAROSTI

V starosti Gospod, daj mi namesto tega, kar mi z leti počasi izgineva, kaj drugega.

Namesto moči, ki mi pešajo, mi daj večjo ljubezen, da bom znal dajati z večjo preprostostjo in obzirnostjo.

Namesto navdušenja mi daj nasmeh dobrote za vsakogar.

Pomagaj mi ne samo prenašati, ampak tudi razumeti druge; naj se zanimam za njihove načrte in naj ne presojam malodušno, čeprav je moje srce polno utrujenosti in žalosti.

Naj se spominjam le najlepših in najboljših stvari na svetu, da jih bom lahko posredoval drugim in da bom z drugimi užival njihovo veselje.

Stori, Gospod, da se moja volja, ki je mogoče malo šibka, ljubeče ukloni pravičnim željam mojih bližnjih, toda ohrani mi trdnost vere in prepričanja.

S tvojo pomočjo hočem vsem pomagati nositi tvoj jarem, ki si sam rekel o njem, da je »prijeten« in »lahak«.

Stori, Gospod, da se ponižno sprijaznim z dejstvom, da moj razum ni več tako dejaven, bister in prožen; čedalje bolj pa naj iščem in spoznavam tebe, da bom globlje doumel tvoje obljube o večnosti.

MOLITEV V STAROSTI

Gospod, moja leta so me privedla med ljudi, ki jim pravijo stari. Nastopil je večer mojega življenja in za njim pride noč. Ne puščaj me samega na koncu moje poti.

Moje življenje se mi je nekoč zdelo tako pomembno: trudil sem se, trpel sem in nekaj dosegel. Kar sem storil, je šlo že v pozabo. Prosim te, obvaruj me zagrenjenosti, obvaruj me, da bi na vsak način hotel pokazati, da tudi jaz nekaj vem in znam, obvaruj me nevarnosti, da bi trdil, kako je bilo v mojih dneh vse bolj prav. Rad bi se naučil sproščenosti, rad bi se zanesel edinole na tvojo dobroto. Nikar me ne zapusti!

Oči mi pešajo, boleznimi me načenjajo. Smrt je neizogibno pred menoj. Gospod, prosim te, varuj me zakrknjenosti, izmikavanja, utvar; naj si ne delam lažnih upov. Rad bi sprejel, kar pošiljaš ti. Tako bi stopil za stopnico bliže k tebi, da bi bil pripravljen, da me ti poveličaš.

Živel sem med ljudmi. Zdaj sem vedno bolj osamljen. Moji vrstniki umirajo. Nihče me ne potrebuje. Vsakdo gre svojo pot. Prosim te, pomagaj mi, da se ne zaprem vase. Pomagaj mi, da ne bom stalno tožil, kako je vse zanič. Pomagaj mi, da se ne bom smilil samemu sebi. Rad bi v tišini kaj storil za ljudi, ko bi prihajal k tebi s prošnjami zanje. Daj mi primernih besed. Varno sem spravljen v tvoji ljubezni. Pomagaj mi ljubiti.

Gospod, daj mi sproščenosti. Tvoji roki se prepuščam. Daj mi vedrine. Ti si vir veselja. Daj mi dobrote. Tvoji dobroti se izročam.

Pomagaj mi, da bom znal omehčati zakrknjene, spraviti med seboj sprte, tolažiti ranjene in zapuščene.

Gospod, ti moj Odrešenik, moj Zagovornik in moj Tolažnik, blagoslovi in varuj me, podari mi svoj mir.

(Po Joergu Zinku)

KOLOFON:

Naslov: ISKRE - Posebna izdaja v spomin škofu Metodu Pirihu

Zbrali in uredili:

Ivica Čermelj

Primož Erjavec

Tatjana Božič

Bojana Pižent Kompara

Fotografije:

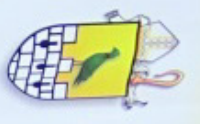
Arhiv ŠGV, DD in Jožeta Žvanuta

Izdajatelj: Škofijska gimnazija Vipava, Goriška cesta 29, 5271 Vipava
šolsko leto 2020/21, letnik 53

Naklada: 150 izvodov

Vipava, junij 2021

patija Stična

Suscipe Domine

Mater nostra

